

Krizni menedžerji in neuspešni podjetniki ne smejo deliti usode "pogrebnikov" podjetij

Matjaž Polanič

Ljubljana – Usoda številnih slovenskih menedžerjev, nadzornikov in podjetnikov je v rokah poslancev. Ti bodo predvidoma že prihodnji teden obravnavali spremembo zakona o gospodarskih družbah (ZGD), po kateri bi vsem ustanoviteljem, članom uprav in nadzornih svetov družb, ki so končale v stečaju ali prisilni poravnavi, prepovedali vodenje in nadziranje srednjih in velikih podjetij ter ustanavljanje podjetij. Po predlogu SLS bi namreč prepoved veljala za vse, ki so družbo zapustili manj kot dve leti pred začetkom insolvenčnih postopkov, umaknila pa bi se šele deset let po končanem stečaju oziroma prisilni poravnavi. To bi prizadelo tudi več kriznih menedžerjev in podjetnikov, ki bi se morali namesto s poslovanjem ukvarjati z dokazovanjem, da niso krivi za propad družbe.

Medtem ko so poslanci v prvem branju predlog skoraj soglasno podprli, pa je kritikov predlagane spremembe ZGD iz dneva v dan več. Gospodarski zbornici Slovenije in ministrstvu za gospodarstvo, ki opozarjata, da bi morale prepovedi temeljiti na pravnomočnih obsodbah, ter Združenju nadzornikov, kjer so predlog označili kot »neustrezen in protiustaven«, so se pridružili tudi Združenje Manager, Združenje delodajalcev Slovenije in Trgovinska zbornica Slovenije (TZS), ki je poslance poz-

vala, naj predloga ne podprejo. Kot opozarjajo v TZS, zakon ne more določati, da je nekdo avtomatično kriv zgolj, zato ker se je podjetje znašlo v insolvenčnih postopkih. Da bi sprememba zakona o gospodarskih družbah posegla v ustavno pravico do gospodarske svobode, do zasebne lastnine in do svobodne izbire poklica oziroma dejavnosti so prepričani tudi v zakonodajni pravni službi državnega zbora.

»Ne čudi nas, da v prvi vrsti kritikov stojijo Združenje nadzornikov in Združenje Manager, saj s predlogom za spremembo ZGD posegamo ravno v polje, ki njihovim članom omogoča ribarjenje v kalnem,« kritikom odgovarja predsednik SLS **Radovan Žerjav**. »Ali je vsebina nekega zakona protiustavna ali ne, lahko odloči edino ustavno sodišče. Vsi, ki menijo, da je naš predlog za spremembo ZGD protiustaven, pa imajo pravico izraziti svoje mnenje in konec koncev zahtevati presojo ustavnosti tega zakona na ustreznem mestu,« še dodaja Žerjav, ki kritikom očita, da »v zadnjih treh letih niso prišli na dan niti z enim predlogom, kako se spopasti s perečo problematiko zlorab«.

Sam namen spremembe ZGD, se pravi onemogočanje zlorab prek ustanavljanja novih podjetij, sicer podpirajo v več združenjih, čeprav je predlagana rešitev po njihovem mnenju neustrezna in protiustavna. »Posameznikom, ki so sramota za menedžerski poklic – zaradi nedoraslosti in nera-

zumevanje odgovornosti te funkcije ali, kar je najhuje, zavestni zlorabi položaja – je potrebno stopiti na prste. V tem smislu je namen novele zakona dobrodošel,« meni **Sonja Šmuc** iz Združenja Manager. »Toda v realnem svetu je neuspeh sestavni del posla. Kriminaliziranje neuspeha brez ločevanja poslovnih od nezakonitih vzrokov za težave podjetja, je nevarnost za razvoj podjetništva. Je namreč nedvoumno sporočilo države, da je pri nas dovoljeno biti podjetnik, menedžer, lastnik ali nadzornik, samo če lahko zagotoviš, da boš večno uspešen,« je glede obrnjenega dokaznega bremena kritična Šmuceva, ki meni, da bi sprejetje zakona zavrlo celo generacijo novih podjetnikov.

Žerjav sicer ocenjuje, da obrnjeno dokazno gradivo ne bi predstavljalo težave, saj naj bi prav to zagotavljalo hitrost nepravdnega postopka. »Posamezniki, ki so delovali v dobro družbe z dolžno skrbnostjo ter niso bili povzročitelji stečaja ali prisilne poravnave ali nanj niso mogli imeti možnosti vpliva, bodo imeli možnost, da nemudoma predložijo vse dokaze in dejstva, na podlagi katerih bo nepravni postopek hitro končan,« še pravijo v SLS. Toda kot opozarja Šmuceva, »se problema ne sme reševati, tako da je nekdo obtožen in sankcioniran vnaprej, 'za vsak slučaj', svojo nedolžnost pa naj dokaže kasneje.«

Fotografija Matej Povešer / Dokumentacija Dnevnika

O predlogu desetletnega izгона neuspešnih podjetnikov ter članov uprav in nadzornih svetov propadlih podjetij iz slovenskega gospodarstva bodo predvidoma že prihodnji teden odločali poslanci. Namesto da bi se začelo bolj učinkovito izvajati sedanjo zakonodajo, bodo namreč poslanci odločali o predlogu za spremembo zakona o gospodarskih družbah (predlagala ga je SLS pod vodstvom Radovana Žerjava), ki bi v enak položaj spravil neuspešne podjetnike in krizne menedžerje ter tiste, ki so podjetja namerno spravili v stečaj.

Neuspešni podjetniki na zavod za zaposlovanje ali v tujino?

Čeprav je SLS iz svojega dopoljenega predloga za spremembo ZGD izključila mala podjetja, pa utegne največje posledice občutiti prav malo gospodarstvo. Člani uprav in nadzorniki velikih družb bodo namreč po ocenah poznavalcev poskušali s pomočjo odvetniških pisarn upravičiti svoja dejanja ali proti državi celo vložili odškodninske zahtevke. Na drugi strani bodo morali svoja dejanja denimo upravičevati podjetniki, ki so zaradi stečaja SCT ali Vegrada tudi sami končali v insolvenčnih postopkih. Toda dokazovanje njihovega vestnega vodenja ne utegne biti tako preprosto, saj so kot podjetniki naredili napako, ko so si izbrali napačnega poslovnega partnerja, se do njega preveč izpostavili in premalo zavarovali. Ker zaradi tega ne bi mogli nadaljevati svoje podjetniške kariere, bi se morali ali prijaviti na zavod za zaposlovanje, začeti delati na črno ali pa podjetje ustanoviti v tujini in nato prek tega podjetja poslovati v Sloveniji in davke plačevati drugje.

Kdo bi se po spremembi ZGD znašel pred sodniki

Nekdanji člani uprave in nadzornega sveta

Alpos	Mirjan Bevc, Stojan Oštir, Branko Apat, Franc Ban
Casino Ljubljana	Goran Miškulin, Jana Grbec, Irena Medvešek
Casino Maribor	Jani Soršak, Daniel Blejc, Darja Lampret, Igor Podgrajšek
Cestno podjetje Maribor	Janez Škoberne, Dušan Mohorko, Mojca Zapušek
Delo Revije	Matej Raščan, Slavica Raščan, Jelka Sežun
GPG	Boris Dolamič, Darja Erceg, Miran Kovačič
Infond Holding	Matjaž Rutar, Branko Šibakovski, Gunter Sovič
Iskraemeco	Slavko Vidic, Karl Rozman, Jože Mencinger, Aleksander Šimon
Istrabenz	Igor Bavčar, Bogdan Topič, Srečko Kenda, Zoran Boškovič, Franci Strajnar, Alenka Vrhovnik Težak, Bojan Korsika, Tomaž Toplak, Damjan Mihevc, Janko Kosmina, Božo Predalič
Loške tovarne hladilnikov	Jože Stanič, Jožef Angeli, Miloš Kodre
Maksima Holding	Nastja Sušinski, Miroslav Golubič, Igor Omerza, Bojan Fink
Merkur	Bine Kordež, Blaž Pesjak, Rok Ponikvar, Matevž Slapničar, Milan Jelovčan, Goran Čelesnik, Jakob Piskernik, Antonija Pirc, Uroš Zajc
Mip	Marko Volk, Ferdo Križman, Aleš Nanut
Mura	Bojan Starman, Zdenko Podlesnik, Roman Ambrož, Stanislav Sobočan
Nova oprema	Bruno Gričar, Jožef Zadel, Filip Jelen, Alojz Gliha
Novotekst Tkanina	Lucijan Čermelj, Bojan Ojsteršek, Štefanija Glušič
Poteza Naložbe	Drago Simčič, Matej Golob Matzele
Poteza Skupina	Branko Drobnak, Drago Simčič, Peter Ribarič
Prevent Global	Renato Kranjc, Dušan Zakeršnik, Ivan Majcen, Borut Meh, Matjaž Marovt, Vladimir Bilič
SCT	Ivan Zidar, Janez Jamnik, Aleksander Meze
Stavbar gradnje	Miroslav Ternik
T-2	Uroš Rožič, Matevž Turk
Tom	Bruno Gričar, Tibor Šimonka, Jožef Zadel, Alojz Gliha
Vegrad	Hilda Tovšak, Boris Medved, Klemen Boštjančič
Zvon Ena Holding	Simon Zdolšek, Mateja Vidnar, Mirko Krašovec, Dušan Zazijal
Zvon Dva Holding	Ljubo Peče, Franc Ješovnik, Štefan Špilak

Op. v tabeli smo navedli le nekatere odmevnejše stečajne in prisilne poravnave ter bolj prepoznavne člane uprav in nadzornih svetov

Vir: Ajpes, GVIN, lastna dokumentacija